

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я»

Компонента освітньої програми – обов'язкова (9 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Спеціальність	014.05 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
Галузь знань	01 – Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Решетюк Олеся Володимирівна, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності https://botany.chnu.edu.ua/kolektyv-kafedry/reshetiuk-olesia-volodymyrivna/
Контактний тел.	+38 (037) 53 12 52
E-mail:	o.reshelyuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	HYPERLINK "https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=102" h
Консультації	четвер, з 15.00 до 17.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни: Дисципліна «Методика викладання біології та основ здоров'я» є складовою професійної підготовки майбутніх учителів біології та основ здоров'я. Вона спрямована на формування у студентів педагогічної майстерності, здатності творчо застосовувати сучасні дидактичні підходи, методи і технології навчання. Роль дисципліни полягає у підготовці майбутніх педагогів до якісної організації уроків, позакласної діяльності, використання інноваційних освітніх технологій та виховного потенціалу біології й основ здоров'я.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів системи знань, умінь і навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності вчителя біології та основ здоров'я.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я – НАУКА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА	
Тема 1	Методика викладання біології та основ здоров'я – педагогічна наука
Тема 2	Загальні закономірності й принципи викладання біології та основ здоров'я
Тема 3	Методи викладання і методичні прийоми
Тема 4	Засоби викладання біології та основ здоров'я
МОДУЛЬ 2. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я	
Тема 5	Урок – основна форма організації навчальної роботи з біології та основ здоров'я
Тема 6	Нетрадиційні підходи до уроків біології та основ здоров'я
Тема 7	Місце і значення лабораторних та практичних робіт у навчанні біології та основ здоров'я
МОДУЛЬ 3. ДИДАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я	
Тема 8	Міжпредметні зв'язки у викладанні біології та основ здоров'я
Тема 9	Позакласна робота з біології та основ здоров'я

Тема 10	Виховання в процесі викладання біології та основ здоров'я
	МОДУЛЬ 4. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
Тема 11	Обладнання кабінету біології
Тема 12	Навчально-дослідна ділянка школи
Тема 13	Нові педагогічні технології у викладанні біології та основ здоров'я
Тема 14	Педагогічні вимоги до організації дослідницької роботи учнів з біології та основ здоров'я

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Форми організації навчальної роботи: *Лекції* (традиційні, лекції-бесіди, лекції-презентації); Практичні заняття (аналіз документів, підручників, планів-конспектів, розробка методичних матеріалів); *Семінари-дискусії* (аналіз педагогічних ситуацій, обговорення інноваційних методів); *Індивідуальні заняття* (консультації, підготовка до ІНДЗ); *Самостійна робота студентів* (опрацювання літератури, створення методичних розробок, рефлексія); *Проектна діяльність* (створення інтегрованих уроків, методичних комплексів, позакласних заходів).

Методи навчання: *Традиційні методи:* словесні (лекція, пояснення, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація натуральних об'єктів, моделей, мультимедійних ресурсів); практичні (виконання лабораторних і практичних завдань, підготовка конспектів уроків); *Активні та інтерактивні методи:* «мозковий штурм», «мікрофон», метод проєктів, метод кейсів; ділові й рольові ігри; метод «навчання у співпраці» (робота в групах, парне навчання); *Проблемно-пошукові методи:* проблемна лекція, постановка навчальних задач; дослідницькі завдання, міні-дослідження; розв'язування педагогічних ситуацій.

Освітні технології навчання: *Традиційні освітні технології:* лекційно-семінарська система, пояснювально-ілюстративне навчання; *Інноваційні технології:* STEM-освіта (інтеграція біології з фізикою, хімією, інформатикою); CLIL (Content and Language Integrated Learning) – використання іншомовних джерел у навчанні біології; технологія змішаного навчання (blended learning); технологія «перевернутого класу» (flipped classroom); проєктне навчання (створення мініпроєктів, дослідницьких робіт); технологія критичного мислення («Fishbone», «Шість капелюхів» де Боно тощо); технологія проблемного та розвивального навчання; *Цифрові технології навчання:* інтерактивні онлайн-ресурси (Kahoot, Mentimeter, Quizizz); електронні освітні платформи (Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams); використання віртуальних лабораторій, 3D-моделей, відеосимуляцій.

Очікуваний результат застосування методів і технологій:

- формування у студентів професійних компетентностей вчителя біології та основ здоров'я;
- розвиток умінь планувати, організувати та аналізувати уроки;
- здатність використовувати інноваційні технології у шкільній біологічній освіті;
- формування навичок самоосвіти, педагогічної рефлексії та креативності.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: усний/письмовий контроль; оперативний контроль; самоконтроль;

- Поточний контроль: усні відповіді, презентації, виконання практичних.
- Модульний контроль: тести, письмові роботи, аналітичні завдання.
- ІНДЗ: оцінюються за критеріями науковості, практичної значущості, творчого підходу.
- Самостійна робота: перевірка конспектів, аналіз літератури.

Підсумковий контроль – проводиться з метою оцінки й узагальнення результатів

+

с
и
т
у
а
ц
і

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi_at-2023plusdodatky-31102023.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

(активне покликання на електронні ресурси до навчальної дисципліни)

Офіційні документи та нормативна база

- Закон України «Про освіту» (2017). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
- Концепція «Нова українська школа» . <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
- Типові освітні програми та навчальні плани МОН України. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>

Освітні платформи та онлайн-курси

- Prometheus (безкоштовні курси для вчителів). <https://prometheus.org.ua>
- EdEra (онлайн-курс «НУШ», педагогіка, цифрова грамотність). <https://www.ed-era.com>
- Coursera (курси з педагогіки, біології, STEM). <https://www.coursera.org>
- FutureLearn (освітні курси від університетів світу). <https://www.futurelearn.com>
- Moodle Academy (методика онлайн-навчання) . <https://moodle.academy>

Електронні бібліотеки та журнали

- Наукова бібліотека МОН України. <http://library.mon.gov.ua>

- Наукова електронна бібліотека «Наукова періодика України». <https://journals.uran.ua>
- Directory of Open Access Journals (DOAJ). <https://doaj.org>
- PubMed (біологія, медицина, здоров'я). <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
- ResearchGate (статті, дослідження, педагогічні практики). <https://www.researchgate.net>

Методичні матеріали та ресурси для вчителя

- Освіторія (сучасна методика, інновації в освіті). <https://osvitoria.media>
- Всеосвіта. <https://vseosvita.ua>
- На Урок. <https://naurok.com.ua>
- Biologiya.com.ua (методичні матеріали для вчителів біології). <https://biologiya.com.ua>
- Всеукраїнська школа онлайн (відеоуроки, матеріали для НУШ). <https://lms.e-school.net.ua>

Мультимедійні ресурси для навчання біології та здоров'я

- PhET Interactive Simulations (віртуальні лабораторії, моделювання). <https://phet.colorado.edu>
- BioInteractive (ресурси з біології та медицини). <https://www.biointeractive.org>
- Visible Body (3D-анатомія). <https://www.visiblebody.com>
- Khan Academy (біологія, анатомія, фізіологія). <https://www.khanacademy.org>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Технології викладання біологічних дисциплін та основ здоров'я» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни [покликання на робочу програму навчальної дисципліни, що розміщена на сайті кафедри](#)